

Ang hugaw nga gyera ni Duterte sa 2021

Taho sa tawhanong katungod
(Disyembre 1, 2020–Disyembre 1, 2021)

Ang Bayan

Disyembre 4, 2021

Kini nga taho kinutlo sa nakalap nga mga balita sa Ang Bayan (AB) mahitungod sa mga kaso sa paglapas sa tawhanong katungod nga gihimo sa Armed Forces of the Philippines (AFP), Philippine National Police (PNP) ug uban pang mga armadong pwersa sa rehimeng US-Duterte gikan Disyembre 1, 2020 hangtud Disyembre 1, 2021. Tumong niini nga ipakita ang gilapdon sa brutalidad ug kabangis nga nasinati sa katawhang Pilipino ilalum sa hugaw nga gyera sa pagpanumpo ni Rodrigo Duterte.

Sa rekord sa AB, 29,782 (o 82 kada adlaw sa abereyds) ang nahimong biktima sa mga paglapas sa tawhanong katungod sa maong panahon. Wala pay labot dinhi ang napuloan ka libong sibilyang giaresto ug gidetine o gisilutan tungod sa “paglapas” sa mga restriksyon panahon sa lockdown ug ang mga gipatay sa ngalan sa nagapadayong “gyera kontra-droga.” Wala usay labot dinhi ang gatusan ka indibidwal nga gi-*red-tag* ug gipailalum sa sarbeylans atol sa pagdungog sa mga petisyon batok sa Anti-Terror Law (ATL) lakip ang mga aktibista, upisyal sa guberno, abogado, huwes, ug ordinaryong katawhan.

Sa abereyds, dili moubos sa duha kada semana ang natahong mga kaso sa pulitikanhong pagpamatay. Kada adlaw, adunay usa ka biktima sa pagpang-aresto, ug 19 ang biktima sa pagpanghulga, pagpamig-ot o intimidasyon. Kada bulan, sa abereyds, adunay lima ka barangay nga nakasinati og pagpamomba gikan sa kahanginan, samtang upat ang nakasinati sa pagpang-istraping, ug upat sa panganganyon. Kining maong grabeng atake direktang miguba sa kinabuhi, kaluwasan ug panginabuhian sa mga sibilyan ilabina sa kabanikanhan.

Ginapakita sa maong mga datos nga sistematikong ginatarget sa mga armadong pwersa sa estado ang mga sibilyan. Ang ingon niining mga pagpangatake sa mga sibilyan ug sa ilang mga komunidad usa ka hugaw nga taktikang ginagamit sa rehimeng Duterte ug sa National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) sa gambalay sa madugoong gyera kontra-insurhensiya.

Sukwahi sa internasyunal nga balaod sa gubat nga angayan untang moluwas sa mga tawong dili direktang lambigit sa armadong panagsangka, ginatarget sa AFP ang mga sibilyang komu-

Mga paglapas sa tawhanong katungod

Disyembre 1, 2020 -
Disyembre 1, 2021

Pagpatay

153

Sulayng pagpatay

25

Pagdagit

8

Tortyrur

19

Pag-aresto ug detensyon

381

Pagpangdagmal

15

Pagbakwit

21,874

Pagpanghulga, pagpamig-ot,
intimidasyon

6,813

nidad nga ilang ginaatake ug ginaokupa, kadungan sa ginalunsad niining mga operasyong militar batok sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Gipahamtang sa mga maong mga baryo ang balaod militar kung asa gipatuman ang mga pagpamig-ot, walay mandamyentong pagpangutingkay, pagpanghadlok sa mga tawo ug pagkontrol sa lihok, panginabuhian ug komersyo sa mga residente. Ang mga erya nga nagtaho sa pinakadaghan nga mga kaso sa operasyong militar ang nagtaho usab sa pinakadaghan nga mga kaso sa mga paglapas sa tawhanong katungod sa parehong panahon.

Kini nga report, inisyal pa lang ug dili pa kumpleto. Daghang mga yunit sa BHB, ilabina sa Mindanao, ang wala pa nakahatag og kumpletong taho ug kumpirmasyon sa mga kaso sa paglapas sa tawhanong katungod tungod sa grabeng operasyong kombat sa militar. Ingonman, ginapaningkamutan pang tibuukon ang mga taho kalabot sa napuloan ka libong sibilyan nga pugos nga gipasurender ug mga komunidad nga nakasinati sa matinding terror dulot ng pagpamomba mula sa ere, pagpang-istraping ug pagpanganyon.

Pagpatay, pakyas nga pagpatay, tortyur, ug pagdagit

Dili moubos sa 153 ka sibilyan ang nahimong mga biktima sa pulitikanhong pagpamatay sa tibuok nasud karong tuiga. Halos midoble ang ihap sa gipatay karong tuig kumpara niadtong 2020 (87). Kadaghanan sa gipatay (90) mga mag-uuma. Trayntaytres sa mga biktima mga kadre sa Partido, Pulang manggugubat ug konsultant sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP) nga walay kukaluoy nga gipatay sa mga pwersa sa reaksyunaryong estado. Kadaghanan sa mga biktima gipagawas sa mga pwersa sa estado nga "misukol" ug napatay sa mga "engkwentro."

Sama sa nangaging tuig, ang rehiyon sa Bicol ang nagtaho sa pinakadaghan nga ihap sa mga gipatay (46) sa mga nataho sa AB. Sunod niini ang Negros Island (23), ug Southern Tagalog (21). Ang Bicol ug Southern Tagalog langkob sa mga operasyon sa Southern Luzon Command (Solcom) nga gipanguloan sa kanhing tigpamaba sa NTF-ELCAC ug notoryus nga *red-tagger* nga si Lt. Gen. Antonio Parlade Jr. hangtud sa iyang pagretiro niadtong Hulyo. Ang Bicol ug Negros parehong langkob sa Memorandum Order 32 nga gipagula ni Duterte niadtong 2018 nga direktang nagdeploy sa dugang nga mga batalyon sa maong mga lugar. Sa mga prubinsya, pinakadaghan ang pagpamatay sa Camarines Sur (18), sunod sa Masbate (15) ug Negros Occidental (13).

Nagtaho ang AB sa 10 ka masaker sa parehong panahon. Pinakangilngig dinhi ang pagmasaker sa mga elemento sa Criminal Investigation and Detection Group ug 12th IB sa siyam ka Tumandok sa Tapaz, Capiz niadtong Disyembre 30, 2020.

Sa parehong panahon, gilikida sa mga pasista ang upat ka konsultant sa NDFP nga dayag nga milapas sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees (JASIG). Lakip sa mga biktima si Jorge Madlos (Ka Oris), kumander ug tigpamaba sa BHB, nga gipatay sa 403 IBde samtang nagabyahe sa Impasug-ong Bukidnon niadtong Oktubre 29. Gipatay usab silang Reynaldo Bocala ug Fr. Rustico Tan sa Visayas niadtong Mayo 28, ug si Antonio Cabanatan niadtong Disyembre 2020. Lakip usab sa mga biktima ang tigpamaba sa NDF-Mindanao nga si Alvin Luque nga gipatay sa mga elemento sa 4th ID sa Surigao del Sur.

Nahitabo niadtong Marso 7 ang gitawag og "Bloody Sunday" kung asa siyam ka aktibista ang magkabulag nga gipatay sa Cavite, Batangas ug Rizal.

Walo ka indibidwal ang nataho nga gidagit sa mga pwersa sa estado ug wala pa gihapon gipalutaw sa kasamtangan. Lakip kanila ang organisador sa mga mag-uuma nga si Steve Abua nga gidagit sa Barangay Santa Cruz, Lubao, Pampanga niadtong Nobyembre 6.

Dugang pa niini, nakarekord usab ang AB og 25 ka biktima sa pakyas nga pagpatay ug 10 ka biktima sa tortyur.

Masaker

Petsa	Pangalan sa mga biktima	Ihap	Lugar	Sektor/Grupo	Kriminal
2020-12-02	Romeo Libron; Ka Sarge; asawa ni Libron; 2 sibilyan	5	Ned, Lake Sebu, South Cotabato	BHB, Mag-uuma	5th SFB, PNP-South Cotabato
2020-12-17	Vilma Salabao; Carlito Zonio; Jonathan at Niño Alberga; Wesley Obmerga	5	San Jose, Baras, Rizal	Mag-uuma	2nd ID, PNP-Rizal
2021-12-30	Eliseo Gayas, Jr.; Mauro Diaz; Arcelito Katipunan; Mario Aguirre; Roy Giganto; Jomer Vidal; Dalson Catamin; Reynaldo Katipunan; Dennis Nogollos; ug usa pa	9	Tapaz, Capiz	Katutubo	CIDG, 12th IB
2021-02-08	Buenaventura Dawal; Dennis Nogollos; ug usa pa	3	Sarayan, Pres. Roxas, North Cotabato	Mag-uuma	90th IB, 72nd IB
2021-03-03	Enrique Cabilles; Arnel Candelaria; Nomer Peda	3	Lanot, Mercedes, Camarines Norte	Mag-uuma	PNP Bicol
2021-05-21	Christoper Boton; Cristina Estocado; Rommel Riza	3	Macabling, Sta. Rosa, Laguna	Mag-uuma	202nd IBde, SAF
2021-06-08	Ailyn Bulalacao; Ramon Boy Brioso; Antonio Poligrates	3	Anas, Masbate City	Mag-uuma	PNP-Masbate, 2nd IB
2021-06-15	Willy Rodriguez; Lenie Rivas; Angel Rivas	3	Diatagon, Lianga, Suriagao del Sur	Katutubo I bata	3rd SFB
2021-09-30	Marilyn Badayos, Rudy Carbajosa, Ronilo Desabille, Rufino Bocaval	4	San Pablo, Manapla, Negros Occidental	BHB	79th IB

Pag-aresto, detensyon, tortyur, pagpamig-ot

Mikabat sa 381 ka kaso sa arbitraryong pag-aresto ug detensyon ang nataho sa AB karong tuiga. Kapin tunga sa mga biktima (189) naggikan sa sektor sa mag-uuma, sunod sa nasudnong minoritya (82). Pinakadaghan ang ihap sa biktima (92) sa Southern Tagalog. Dili moubos sa 64 ka indibidwal ang giaresto sa prubinsya sa Rizal pa lang. Lakip kanila ang 60 ka Dumagat nga giakusahang myembro sa BHB ug arbitraryong giaresto sa lungsod sa Rodriguez ug Antipolo City niadtong Marso 14 ug Abril 13.

Sa kinatibuk-an, dili moubos sa 35 ka menor de edad ang giaresto sa maong panahon. Lakip kanila ang 19 ka estudyanteng Lumad nga giaresto sa eskwelahang bakwit sa Barangay Talamban, Cebu City niadtong Pebrero 15 kauban ang pito ka magtutudlo ug ilang mga tigsuporta.

Nakarekord usab ang AB sa 6,813 ka kaso sa pagpanghulga, pagpamig-ot ug intimidasyon. Wala pay labot dinhi ang mga indibidwal nga gi-red-tag sa NTF-ELCAC ug mga myembro sa mga progresibong organisasyon nga padayong ginapig-ot sa mga armadong pwersa sa estado.

Atake sa mga komunidad

Gikan Disyembre 2020, nakarekord ang AB sa lain-laing tipo sa mga atakeng militar sa dili moubos sa 1,102 ka barangay sa 446 ka lungsod sa 69 ka prubinsya. Namonitor sa AB ang paglunsad sa AFP ug PNP sa 1,087 ka okupasyong militar, operasyong saywar (Retooled Community Support Program, Enhanced Comprehensive Local Integration Program, pugos nga pagpasurrender, ubp.), ug 488 ka operasyong kombat sa lain-laing bahin sa nasud.

Sa datos sa AB, pinakadaghan ang apektadong barangay sa Eastern Visayas (287), sunod ang North Central Mindanao (116 ka barangay) ug Bicol (86). Daghan pang kaso sa kabanikanhan, laluna sa Mindanao, ang wala nataho.

Dili moubos sa 61 ka barangay ang apektado sa 35 ka insidente sa paturagas nga pagpamomba sa militar gikan sa kahanginan niining tuiga. Pinakadaghan ang ihap sa barangay nga apektado sa pagpamomba ang nataho sa Southern Tagalog (20) ug Eastern Visayas (11). Mikabat usab sa 47 ka barangay ang nataho nga apektado sa 26 ka insidente sa pagpang-istraping, ug 45 ka barangay sa 33 ka insidente sa pagpanganyon. Mikabat sa 19 ka barangay ang apektado sa pagpang-istraping sa Southern Tagalog ug 15 ka barangay sa Eastern Visayas. Kapin tunga (24) sa mga barangay nga apektado sa panganganyon anaa sa Eastern Visayas.

Tataw ang paggamit sa militar sa mga FA-50 *fighter jet* niini sa pagpamomba sa mga suuk nga komunidad sa kabanikanhan nga nagbunga sa lapad nga pagkaguba sa mga umahan ug kalasangan, ug sa grabe nga kahadlok sa masa. Ang pagpanghulog og bomba gikan sa mga eroplanong iggugubat sa AFP, kaabag ang mga *drone* ug kadungan sa pagpang-istraping gikan sa helikopter, ang usa sa pinakabrutal nga taktika sa mapanumpuon gubat sa estado. Ginapakita niini ang grabeng kabangis sa teroristang rehimeng Duterte ug walay hunong niining paglapas sa mga internasyunal nga makitawhanong balaod ug mga tawhanong katungod.

Pinakagrabe niini ang pagpanghulog sa dili moubos sa 50 ka bomba ug pag-istraping sa militar sa Barangay Osmeña, Dolores, Eastern Samar sukad alas-4 sa buntag niadtong Agosto 16. Migamit ang AFP og duha ka FA-50, duha ka Super Tucano, duha ka Augusta Westland helicopter, duha ka Huey, usa ka helikopter nga MD520, mga Hermes 900 nga *drone* ug dili moubos sa pito ka lain pang *drone*. Bayntedos ka Pulang manggugubat nga nangatulog o bag-o lang mibangon atol niadto ang namatay sa pagpamomba.

Duha ka sibilyan ang nataho nga namatay tungod sa mga pagpamomba karong tuiga. Lakip kanila ang usa ka mabdos nga nakuhan human 11 ka hugna nga gikanyon ug paulanan sa dili maihap nga *rocket* sa 8th ID and dapit duul sa Barangay E. Duran, Bobon, Northern Samar niadtong Setyembre 17. Sa Barangay Los Angeles, Butuan City, usa ka residente ang nalunod sa suba human nataranta sa kahadlok nga maigo sa pagpamomba ug pagpang-istraping sa militar sa lugar niadtong Nobyembre 4.

Niadtong tungang gabii sa Oktubre 30, nasunog ang dakung bahin sa kalasangan sa Sityo Gabunan, Dumalaguin, Impasug-ong, Bukidnon human kini gibomba sa militar gamit ang mga FA-50 *fighter jet*.

Ang walay puas nga mga atake ug ang okupasyong militar sa mga baryo nagresulta sa pagbakwit sa dili moubos sa 21,374 ka residente gikan sa ilang mga komunidad sa lain-laing bahin sa nasud. Kadaghanan sa natahong mga bakwit naggikan sa Southern Tagalog (anaa sa kapin 15,000).

Atakeng militar sa mga komunidad

Barangay

610

Lungsod

321

Prubinsya

65

Pagpamomba, istraping, pagpanganyon

Pagpamomba

35

Pagpanganyon

33

Istraping

26

www.cpp.ph

cppinformationbureau@gmail.com

@prwc_info

@prwcnewsroom

Paglapas sa tawhanong katungod

	Pagdagit	Pag-aresto ug Detensyon	Pagpamugos	Demolisyon	Paghuba sa kabtangan	Pagpatay	Blokeyo sa pagkaon o ekonomiya	Pagbabakwit	Sulayng pagpatay	Ilegal nga parekisa ug pagkumpiska	Pagpangdagmal	Pagpangmolestya	Pangpanghuba, pagpang-ot, intimidasyon	Tortur
CPP-NPA-NDF	0	5	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	0	1
Bata	1	35	24	0	0	2	0	0	0	0	1	12	1	
Tawong-simbahan	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Mamumuo sa kultura	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drayber	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Empleyado sa gubyrno	0	9	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Mamumuo sa panglawas	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Human rights worker	0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Katutubo	0	92	10	0	1	15	0	16132	0	0	1	0	5	
Abugado	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0
MAKABAYAN/ Bayan	0	9	0	0	0	1	0	0	0	1	0	3	2	
Media worker	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NGO worker	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Mag-uuma	7	189	46	0	9	90	78	5742	24	22	15	6792	10	
Kabatan-onang estudyante	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
Magtutudlo	0	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Kabus	0	1	0	300	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Kababayan-an	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mamumuo sa kultura	0	13	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0